

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravnništva telefon št. 85.

Poslanska zbornica.

Na Dunaju, 18. julija.

Pričetkom današnje seje je bilo najprej naznanjeno, da je zahteva po izročitvi poslanca Pogačnika preklešana.

Nato pada poleg drugih poslancev: Dr. Benkovič predlog v zadevi reforme osebno dohodninskega davka.

Interpelacije vlože: Dr. Laginja, Mandić in Spinčić na notranjega ministra v zadevi olajšav občinskih in deželnozborskih volitev v Istri; Perić na notranjega ministra zaradi zidave dalmatinske vozne ceste Kreševca-Cisla-Spinčić, dr. Laginja in Mandić na naučnega ministra zaradi vpeljave materne jezika kot poučni jezik v ljudskih šolah na Primorskem.

Nato odgovarja ministrski predsednik Beck na znano interpelacijo poslancev Perića, Ivčevića in tovarišev, ki so zahtevali, da se mora pri pogodbenih pogajanjih vpoštevati tudi Hrvaško kot samostojno državno telo in ne pod skupno firmo, obostransko državno polovico. Ministrski predsednik je dejal, da je po postavi iz leta 1867. natančno predpisano, da se ima pri takih pogajanjih vpoštevati le dva konstitucionalna faktorja: na eni strani v državem zboru zastopane kraljevine in dežele (frazza vseh frazz!) po drugi strani »dežele ogrske krona«.

Na interpelacijo zaradi govora ogrskega ministrskega predsednika Wekerla, da ima do Bosne in Hercegovine samo Ogrska pravico, je odgovoril Beck, da je po berlinski dogodbi natančno določeno, da ima tudi tostranska državna polovica do teh dežel popolno solastniško pravico.

Nato se je pričelo drugo čitanje proračunskega provizorija. Tekom debate se je oglasil za besedo tudi ministrski predsednik, da pada nekako izjavo, kot komentar deloma k politični situaciji, deloma kot dopolnilo prestolnega nagovora.

Kar je ministrski predsednik povedal, je bilo sicer zanimivo, a povedano je bilo vse tako previdno, da nihče ne ve pri čem da je. Vlada, je rekel Beck, se narodnostnemu vprašanju ne izogiba. V celoti je narodnostni problem po vladnem mnenju skoro nerešljiva nuanca, a v praksi obstoji to vprašanje iz več tisoč posameznih slučajev, ki se mora vsak zase rešiti.

Dalje je Beck skiciral svoj načrt za reformo politične uprave. Ustvariti hoče okrožne oblasti in dotični načrt predložiti v jeseni. V socialnopolitičnem oziru je obetal starostno in invaliditeto zavarovanje in izpopolnitev zavarovanja delavstva za slučaj bolezni in nezgod. Tudi za Dalmacijo in za Primorje je obetal različne gospodarske in socialnopolitične akcije. Dalje je govoril o pogodbi z Ogrsko. Sklenila se bo najbrž le do l. 1917. Doslej se v nekaterih jako važnih vprašanjih še ni doseglo sporazumljenja. Velik del svojega govora je Beck posvetil socialni demokraciji. Smoter vlade je organizirani razvoj družbe. Izključen ni noben razred, pač pa je izključeno vsako razredno gospodstvo. Praktične zahteve socialnih demokratov bo vlada ravno tako vpoštevata, kakor praktične zahteve drugih strank, odklanja pa ekonomično mišljenje in cilje socialne demokracije. Končno je Beck še izjavil, da Avstrije ni smatrati za državo, kjer morejo vladata politične večine. Parlament in vlada sta vezana, sestavljata večine za rešitev posameznih vprašanj. Program za delo parlamenta mora imeti tisto privlačno moč, ki vstvari večine. Kakor se zaradi tega nobena stranka ne bo zapisala vladi, tako se tudi vlada ne bo zapisala nobeni stranki.

V debato je posegel tudi slovenski poslanec dr. Krek, ki se je zlasti zavzemal za ustanovitev slovenskega vsenčilišča v Ljubljani. Pečal se je nato obsirno v izjavo ministrskega predsednika v zadevi Hrvaške in povdarjal, da ne more postati Hrvaška nikdar »pars adnexa« Ogrski, kar je razvidno že iz tega, da pride beseda »partes adnexae« v ogrskem državnem pravu na površje šele tedaj, ko so si Hrvatje prostovoljno volili svojemu kralju Ferdinandu I. Hrvatje in Slovenci so tudi politično starejši nego Madžari, oni so rešili Evropo pred napadom Avtorov že tedaj, preden so prišli Madžari s svojim plenjenjem v Evropo. Slovenci in Hrvatje imajo tudi v pisnih potrjenih pravicah, se imenovati s Hrvati eno.

Za Beckom je govoril dr. Laginja. Med drugim je pojasnil kulturne razmere avstrijskih Slovanov sploh zlasti južnih Slovanov in pa gospodarske razmere. Izjavil je, da do sedanjih vlade nima zaupanja,

dokler ne bo vsaj deloma ugodila zahtevam južnih Slovanov.

Govorili so potem še Stapinski, Gentili, ki je ostro prijel ministra Pradeja, Glombinski in German.

Zanimivi govor poslanca dr. Laginje priobčimo po stenografskem zapisniku.

Jezikovno vprašanje v parlamentu.

Dunaj, 18. julija. Pri današnji plenarni seji je bil v zbornici navzoč uradni ministrski predsednik, ki je več poljskega in maloruskega jezika, in sicer v svrhu, da stenografira poljski govor poslanca Stapinskega in ga prevede na nemški jezik za državnozborsko korespondenco. Nemci so radi tega zopet razburjeni in ker vedo, da v zbornici ne morejo zabraniti nemških govorov in tudi ne, da bi se ti govorili stenografirali za državnozborsko korespondenco, so organizirali nemške časnikarje, da jim pomagajo v boju proti nemškemu govoru v zbornici. V tem oziru se javlja: Od parlamentarnih poročevalcev v svrhu obrambe interesov nemških časnikarjev izvoljeni osek sedmorice je v sporazumu z nemškimi strankami sklenil, da se poročevalci od danes naprej ne bodo ozirali na noben nemški govor v zbornici in da bodo tudi skrbeli za to, da se nobeden tak govor ne priobči v javnosti. Če mislijo nemški časnikarji, da bodo s tem svojim korakom preprečili nemške govore v zbornici, se pač motijo, saj nemški listi tudi dosedaj niso priobčevali niti vsebine onih govorov, ki so jih poslanci imeli v nemškem jeziku v zbornici.

Češki klub in vlada.

Dunaj, 18. julija. Predno je češki klub sklenil glasovati za proračunski provizorij, je bila zelo živahna in burna debata, ki so se je vdeležili ministri dr. Pacak in dr. Pofrt ter poslanca dr. Kramar in dr. Stransky. Dr. Stransky je v svojem govoru ostro napadel vlado in izjavil z vso odločnostjo, da ne bo dal svojega glasu nobeni vladi, ki ni pripravljena, ugodno rešiti vprašanje drugega češkega vsenčilišča in notranjega češkega uradnega jezika. Izmed ostalih članov moravske ljudske stranke sta izjavila dr. Bulni in Smrček, da bosta glasovala za proračunski provizorij, ako se vlada

izjavi za zgradbo tehnike v Brnu in za ustanovitev kemičnega oddelka na tem zavodu. Dr. Stransky je v klubu precej osamljen, ker ga ne podpirata niti njegova najožja somišljenika dr. Bulni in Smrček, in bo vsled tega ali izstopil iz kluba, ali pa se vzdržal glasovanja.

Parlamentarna komisija je nato sklenila, da dá glasovanje v proračunskem provizoriju na svobodo v klubu združenim strankam.

Agrarna zveza.

Dunaj, 18. julija. Načelstvo agrarne zveze je danes obvestilo ministrskega predsednika barona Becka o konstituiranju zveze ter zahtevalo od njega pojasnila glede trgovinskih pogajanj s Srbijo, v kolikor se tičejo gospodarskih interesov, in glede nagodbenih pogajanj z Ogrsko. Ministrski predsednik je izjavil, da bo glede pogajanj z Ogrsko in Srbijo dal agrarni zvezi pravočasno vsa potrebna obvestila in pojasnila, toliko pa je gotovo, da avstrijski poljedelski interesi pri dosedanjih pogajanjih niso bili oškodovani.

Kriza na Hrvaškem.

Budimpešta, 18. julija. »Az Ujsag« piše o krizi na Hrvaškem tako-le: »Hrvatima imajo vzroka dovolj, se tresti. Ministrstvo je ukrenilo ostre odredbe, da premaga hrvaško-srbsko koalicijsko. Zagreb se uvrsti v prvi stanovanski razred, kakor je zahtevala koalicijska, čemur pa sprva Kossuth ni hotel pritruditi. Nato je pričela hrvaško-srbska koalicijska v parlamentu obstruirati in Kossuth je hotel pred svetom prikriti svojo kapitulacijo. Sedaj pa je parlament na počitnicah in Kossuth se je zopet ohrabril, da izpolni zahteve hrvaško-srbske koalicije. Ministrski svet je sklenil revizijo nagodbe. To so zahtevali podban Nikolčić in njegovi somišljeniki. Nadalje imajo Hrvatima dobiti nove hrvaške sekcije pri skupnih ministrstvih in železniške investicije in kdo ve, kaj še. Če bo hrvaško-srbska koalicijska še nadalje tako agitirala in prirejala shode, se bo dal Kossuth do jeseni še tako ostrašiti, da bo že na krožniku ponudjal Hrvatoma »Veliko Hrvaško«. Programu hrvaško-srbske koalicije se napoveduje zmaga.

Trgovinska pogajanja s Srbijo.

Dunaj, 18. julija. Pogajanja s Srbijo radi trgovinske pogodbe na-

predujejo zelo počasi in ni se nadejati, da bi se že v doglednem času moglo doseči sporazumljenje. Danes so imeli obojestranski delegati sejo, ki se bo nadaljevala še prihodnji teden. Nato se bodo pogajanja odgodila do jeseni.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 18. julija. Državno pravdnštvo je dvignilo obtožbo proti poslancem, ki so po razpustu prve dume 23. julija 1906. podpisali v Viborgu manifest na narod. Obtoženih je 109 bivših poslancev.

Moskva, 18. julija. Na Volgi je napadlo 12 roparjev parnik »Lubinov«. Na krov so vrgli bombo, ki je eksplodirala in poškodovala stroje, da se je parnik takoj moral ustaviti. Nato so zločinci vlomili v poštni oddelek in si prisvojili 35.000 rubljev. Roparji so ubili dva vojaka in policijskega komisarja, ranili pa kapitana in več potnikov.

Petrograd, 18. julija. Ministrski svet je dovolil, da smejo dijaki na visokih šolah snovati društva, ki niso v nasprotju z obstoječimi zakoni.

Dopisi.

Iz Opatije. Slavnost prostovoljnega gasilnega društva Volosko-Opatija se je vršila v nedeljo, 14. t. m. in je izpadla nad vse sijajno. Že v jutru pri blagoslovljenju orodja in pri maši, katere se je služila pred volosko cerkvijo na prostem, se je videlo, da se občinstvo zelo zanima za to prepotrebno društvo. Na žalost se mora opaziti samo to, da je bilo zastopano od zunanjih gasilnih društev poleg opatijskega samo Postojnsko gasilno društvo in kranjska deželna zveza gasilnih društev po svojem vrlem podpredsedniku g. Petriču. Ko se je slavnost pred cerkvijo zvršila, razvrstila so se navzoča društva, na čelu volosko društvo in odkorakala proti Narodnemu domu. Med potjo so defilirala društva pred načelniki kranjske zveze, opatijskega in voloskega društva ob igranju o kr. godbe pešpolka grof Jelačić z Reke. Prispevi v Narodni dom v Voloski, so se posedli člani vseh prisotnih društev in se do obeda ob igranju vojaške godbe dobro zabavali. Po zaužitju juhe je vstal g. Petrič, kateri je zastopal, kakor že omenjeno, zvezo kranjskih gasilnih društev, in s prekrasnimi be-

LISTEK.

Osemurni delavnik v železniškem prometu.

Napisal Rudolf Šega.

„Eight hours work, eight hours play, eight hours sleep and eight shillings a day.“

Ta izrek angleških delavskih zvez je našel vedno največjih odmev pri vseh delavcih. »And eight shillings a day« so še le pozneje dodali — radi rime namreč. Ta zahteva delavcev, da se naj 24 dnevni ur na ta način porazdeli, je že stara. Ta sen je takorekoč živel stoletja v zgodovini dela, kot ideal, po katerem so hrepeneli, na katerega so upali, za katerega so delali. In z zadoščenjem moramo priznati, da se je delavstvu v nekaterih strokah že posrečilo doseči ta svoj cilj. Od 1. maja 1890. l. zahtevajo delavci vseh industrialnih kulturnih držav, da se uvede osemurni delavni čas in sicer za vse stroke brez razlike. Uvede naj se ga ne glede na delavno energijo posameznih narodov.

Delavci zahtevajo, da se jim doba in trud vsakdanjega dela skrajša,

da se jim na ta način omogoči življenje, vsaj nekoliko podobno onemu, kakršnega imajo posedujoči sloji. Obenem s to zahtevo pa delavci spajajo tudi mezdopolitične namene. Upajo, da bodo vsled te redukcije delavnega časa napravili prostor brezposelnim delavcem. Ker potem ne bo več tako velikega ponujanja delavskih sil, bodo lahko dosegli zvišanje mezde.

Eno najbolj naivnih oblik, v kakršnih so zahtevali osemurni delavnik, ima pač oni zakonski načrt, katerega je predložil l. 1891. v angleški zbornici poslanec Channing. Po tem zakonu ne sme nihče dalj časa delati nego 8 ur na dan, v tednu torej 48 ur. Ravnotako ne sme nihče drugi osebi dovoliti ali jo pa do tega pripraviti, da dela dalj nego 8 ur, in to na suhem, kakor na vodi; izjema je pri nesrečah. Kdor prestopi ta zakon, mora plačati kazen 10—100 funtov sterlingov.

To gibanje, da se skrajša delavni čas, je brezdvomno zdravo in popolnoma upravičeno. Saj gre pri tem vendar za najdražji zaklad vsakega naroda — za njegovo delavsko moč.

Stroj, kateremu neprenehoma dovajamo moč, doseže svoj dnevni delavni maksimum pri največjem številu ur. Človeku se pa ne more neprenehoma od zunaj nadomeščati

vporabljene moči. Človek potrebuje k temu počitku, časa, v katerem zbira svoje moči in sile, katere je polagoma vporabil pri delu. Vsled tega more človek le gotovo dobo dneva enakomerno delati, namreč toliko časa, kolikor zadoščaj v telesu zbrane moči. Če ravno delovanje takoj ne poneha, ko se prestopi to mejo, je temni vzrok edinole enerzijske človeške volje. Toda z vsako uro, ki presega to mejo, se manjša delavni efekt. In če traja ta čezmerni delavni čas gotovo dobo, tedaj delavec vsled utrujenosti v prvih urah svojega delovanja ne bo napravil onega kot v začetku in bo vedno manj in manj zmožen za delo. Iz tega tudi sledi, da človek čisto pri daljši delavni dobi manj napravi nego pri krajši.

Toda uvedba osemurnega delavnika ni samo velikega gospodarskega pomena, temveč vpliva razven tega tudi na zdravje in na kulturni nivo delavskih slojev. Zdravje delavcev bi se vsled redukcije delavnega časa iz več vzrokov zboljšalo. Vsled tega skrajšanja bi se delavna moč manj izrabila; ne sme se torej določiti previsoke maksimalne meje za delavni čas, da ne trpi škode zdravje delavcev. Cilj zdrave socialne politike mora biti skrb, da se vedno in povsod varuje to mejo in da se je nikjer ne prekorači. Pravo bogastvo ljudstva obstoji v onem prostem času, ki pre-

ostaja vsem po končanem delu, in vprašanje o dolgotrajnosti delavnika je vprašanje o stanju civilizacije.

Redukcija delavnega časa bi tudi vsled tega pospeševala zdravje delavcev, ker bi vsled skrajšanja delavne dobe puščali oni zdravju škodljivi vplivi med delom manjše posledice. Tu je delavec izpostavljen vetru mokroti, največjim temperaturnim izpremembam, tam mora zopet vdihavati prah, strupen plin in paro itd. Posledica tega je, da nastajajo za posamezne stroke posebne bolezni, ki napravijo delavca prej ali slej nezmožnega za delo, oziroma povzročijo njegovo smrt.

Od telesnega zdravja delavcev je pa odvisno tudi njegovo duševno stanje. Popolnoma brezsmiselno je, če kdo trdi, da more duševnemu zdravju škodovati edinole predolgo duševno delo. Predolgo telesno delo ravno tako upliva na duševno zdravje, samo s tem razločkom, da telesno delo neposredno upliva, duševno pa posredno, kajti če vsled telesnega prenapora oslabe mišice, tedaj oslabe obenem tudi živci, saj je moč živcev odvisna od mišic.

Seveda bo skrajšanje delavnega časa le takrat ugodno uplivalo, če bo delavec svoj prosti čas prav uporabil. Človek se najbolje ne odpočije, če ničesar ne dela, s tem kvečjemu svojo moč hrani; boljše upliva delo-

vanje, pri katerem se gibljejo one mišice, katerih se pri rednem delu ne rabi.

Vsled skrajšanja delavnega časa na osem ur bi bilo brezdvomno tudi delavčev družinsko življenje popolnoma drugo, nego je zdaj. Ta prosti čas bi delavca dovedel tja, kamor ga kliče njegova najsvetejša dolžnost — v njegovo hišo, v krog njegove družine.

Nekateri mislijo, da bi delavec vsled tega bolj pili in zapravljali — toda temu nasprotujejo izkušnje. V Avstraliji, kjer je osemurni delavnik skoraj splošno že uveden, se pečajo delavci v svojem prostem času s športom in igrami, združujejo se v bralnih in izobraževalnih društvih, napravljajo skupne izlete ali pa delajo v hiši in na vrtu. Zakaj pa kar nenkrat ta skrb za moralo in pravni blagor nižjih slojev? To je pač bolj zapreka, nego pa pomislek, če vidimo, kako prazno in nizko je čisto ono, s čimer takozvani izobraženi in višji sloji izpolnjujejo svoj čezmerni in čisto nezadosten prosti čas.

Neugodne posledice skrajšanja delavnega časa so do zdaj le tam opazili, kjer so se obenem s skrajšanjem delavnega časa znižale plače.

Kdaj se je to gibanje začelo pri železniških uslužbencih, ne moremo natančno določiti.

sedmi očrtal vrednost gasilnih društev, njih pravi smisel in končno trikratno nazdravil predsedniku imenovane zveze, vzor gasilcu g. Dobroletu. Godba je zaigrala tuš, potem pa takoj „Naprej zastava slave“, kateri komad je bil z navdušenjem pozdravljen. Ob treh popoldne so odkorakala društva na veselilni prostor v Opatiji, kjer se je ob 4. prišla ljudska godna veselica, prva v Opatiji te vrste. Občinstva se je nabralo, da se je kar vse trlo. Godba je igrala, a mladi in stari svet se je vrtel, da je bilo pač veselje gledati. Društvo je točilo na svoj račun pivo združenih pivovaren Zalec in Laški trg, katero pivo je želo v dobroti vseobčnega pohvalo. Prostor je bil prekrasno okrašen. Na njem se je moglo dobiti razen piva in vina tudi vse drugo, kar je človek le pozelel, za kar gre glavna zahvala seveda gospodu Bogoviču, kateri je šel društvu v vsakem pogledu na roko. Zvečer je bil prostor krasno električno razsvetljen s preko 400 žarnicami. Ne smemo pa pozabiti plemenite radodarnosti ravnateljstva opatijske elektrarne, katera je električno razsvetljavo za vso noč društvu brezplačno odstopila in s tem prihranila društvu znaten potrošek. Ura je bila že zdavnaj polnoči, ali plesišče in mize na prostoru so bile še vedno polne ljubiteljev plesa. Hrvaško pevsko društvo „Lovor“ je ta večer nastopilo korporativno in že po svoji stari navadi pod vrlim pevo-vodjem g. Gervajsom prepevalo samo prekrasne pesmi in s tem spravilo vso slavnost še v lepšo luč, za kar se mora pač društvu priznati najprisknejša zahvala. Vsa slavnost kakor tudi godna veselica je prošla v najlepšem redu, in kar je glavno, društvo, katero je mlado in še revno, pomoglo si je zopet s pomočjo raznih korporacij in oseb do precej lepega čistega dobička. Mi pa, ki smo se prav dobro zabavali na tej od tega društva prirejeni slavnosti, pa želimo, da bi društvo uspevalo in cvelo, kar moremo že sedaj društvu zagotoviti, samo če bo šlo tako naprej.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. julija.

— **„Hribarja ni v agrarni zvezi“**, tako klepetata „Gorica“ in „Primorski list“. Hribar vendar ni zastopnik kmetijskih občin, ampak volilec mestne občine ljubljanske. V agrarni zvezi torej nima ničesar iskati. Če bi uredniki klerikalnih listov preje premislili, kar v amiravajo zapisati, pa bi ne zapisali tolikrat takih bedastoč.

— **Zvestoba načelom.** Piše se nam: Na shodu v Ribnici, ki so ga priredili ne dolgo tega „Novi odobari“, smo čuli tudi patetično besedo: Zvestoba načelom je prva stvar vsakega politika. Lepa je ta beseda in čast možem, ki se tega naučijo držati. Na shodu v Ribnici smo slišali tudi dr. Ravniharja. Med drugim je tudi povedal svoje mnenje o klerikalizmu. Njegov govor lahko citate v njegovem leibjournalu. Te dni sem bil po opravkih v Ljubljani in sem imel priložnost govoriti z različnimi gospodi med drugim tudi o dr. Ravniharju. Izvedel sem ne kaj zanimivega in značilnega. Povedalo se mi je, da je dr. Ravnihar svoj čas sestavil nov program za našo rodno-napredno stranko. V tem programu je glede klerikalizma zavzel najskrajnejše protiklerikalno stališče — dočim je

na shodu v Ribnici govoril ravno nasprotno. Opozarjamo Vas, da ima izvrševalni odbor narodno-napredne stranke v rokah tisti program. Iz njega in iz ribniškega govora dr. Ravniharja se lahko prepričate, da je dr. Ravnihar tekom enega leta popolnoma premenil svoje prepričanje. Zvestoba načelom, ta je doma pri „gospodarski stranki“.

— **Res je!** „Slovenec“ piše snoči: „Župnik Vrhovnik je poslal nazaj diplomu častnega članstva pevskega društva „Ljubljane“. S tem je najbolj osvetlil sebe.“ — Enkrat je „Slovenec“ zapisal resnico. Župnik gosp. Vrhovnik je s tem osvetlil, da obsoja sleparijo, ki se je zgodila na občnem zboru tega društva. Kot častivreden in pošten mož ne more imeti več opravka z društvom, ki nosi sedaj priglufano zastavo po svetlo, zastavo, ki se jo kupili naprednjaki in na kateri vise od naprednjakov darovani trakovi. Biti častni član takega društva ni nobena čast, nasprotno, in zato si je g. župnik Vrhovnik s svojim možatim nastopom pridobil le novih simpatij pri vseh spodobnih ljudeh.

— **Peticije za slovensko vsoučilišče in sploh slovenske šole** so poslali: društvo rokodelcev tobake tovarne v Ljubljani, občina Sent Jerneja, krajni šolski svet, gasilno društvo in podružnica čebelarkega društva v St. Jerneju.

— **Iz učiteljskih krogov.** Znamo je, da se je večina učiteljev na Vrhnikih dala zapeljati od kaplana in Marovita, da so volili z njima. Bili so v resnici toli naivni, da so verjeli, da njuna stranka ni klerikalna, ampak sta samo proti g. Jelovšku v opoziciji. Radi tega postopanja ondotnih tovarštev je bilo kranjsko učiteljsvo razburjeno. To so jim pri okr. učiteljski konferenci tudi povedali v obraz. Sedaj se hodijo izgovarjat v Ljubljano, da oni niso klerikalci, ampak so samo volili skaplano. Kaj pa hočejo še več? Osebe tu ne pridejo prav nič v poštev. S katero stranko kdo voli, k tisti v resnici pripada, akoravno v družbi drugače govori. Takih liberalcev, ki so po gostinah in v raznih družbah naši, volijo pa s klerikalci, nas bog obvaruj. Obvaruj nas pa bog še posebej takih učiteljev, ki niti zase ne vedo, kaj jim koristi, če bratijo iz osebnega sovraštva s klerikalci. Oni izdajajo nehote ves svoj stan. Tovariši na Vrhnikih, ne delajte sramote zavednemu učiteljsvu!

— **Občinske volitve v Trbovljah.** Iz laškega okraja se nam piše: Čas novih občinskih volitev v Trbovljah se bliža. Boj bode srdit, ko ne kmalu kdaj. Nasprotnik se pripravlja ter pazno gleda na vse kretanje v narodnih vrstah. Zato pa: vse, kar narodno čuti v občini trboveljski, naj se sklopi! Vsako osebnost, slednjo mrznojo stran ter vsi solidarni na plan! Tuse gre za narodno čast Slovencev! Oholi tujec naj nam ne gospodari. Torej složno v boj za naša prava! Pozor vsepovsod! Sovrag je čuječ in buden na vsej črti. Ne dajte se preslepiti, Slovenci! Pokažite, da ste domačini

ter da vam je rodna zemlja nad vse draga! Neustrašeno in pogumno v boj! Trbovlje morajo ostati naše!

— **Mandat občinskega svetnika** je, kakor se čuje, položil ravnatelj g. Ivan Šubic.

— **To je gospodarstvo!** Lahi in slovenski klerikalci so napravili ubogi goriški deželni luksurijsno deželno blaznico, preračunjeno sprva nad 1.100.000 K. Kupili so za njo štirikrat predrag svet v Gorici na najneprimernejšem kraju, samo da bo v Gorici. Vsa dela so oddali laškim podjetnikom. Ker se ti podjetniki ne drže termina, bo blaznica — če pojde po sreči — najmanj eno leto pozneje otvorena, kakor je bilo določeno. Najlepše pa je, da so vsi računski prekoračeni in da bo stroškov več stotisoč kron več! To je gospodarstvo! Delali so brez glave kar tjavendan. Vrtali so v zemljo za vodnjake. Vrtali so, prevrtali vodne plast in vrtali dalje — in vrtali bi do srede zemlje, ali do vode ne bi prišli, ker je bila voda zgoraj. Trošek na trošek po neumnosti!

— **Imenovanje.** Kancelijski oficijant pri sodišču v Gorici g. Josip Macarol je imenovan za kancelista.

— **Narodna naša mlačnost.** Z bregov Dravinje se nam piše 18. julija t. l.: Kakor so javili slovenski časopisi, prešlo je posestvo umrlega slovenskega trgovca Ivanuša v Poličanah v roke tamošnjega nemčurja Sime. To dejstvo je celjska „Domovina“ prav umestno in opravičeno ožigosala. Tako se pač godi pri nas skoraj povsod! Brige in pažnje premalo; sovrag pa kaj budno gleda na vsako priliko. Kaj nam koristijo kapitali po naših denarnih zavodih, če jih pa ne investiramo? Kaj hasne vse oblastno poudarjanje narodnega mišljenja posamnikov naših! Kadar se pa gre za to, da bi posegli v žep v rešitev naše posesti, so pa gluhi in slepi. Na tak način ni čudo, da se naše ozemlje krči ter da se oholo šopiri naš sovrag! — Na slično način, ko Ivanuša imovina, postalo je nedavno v mariborski okolici večje posestvo last nemčurjev. Seve, mariborski gospodje osrečevalci in rešiki našega „dobrega ljudstva“ morajo skrbeti za podružnico klerikalne kranjske „Zadružne zveze“ in poljčanski župnik Cilenšek pa nima nujnejšega dela, nego da dela za priklopitev ondotne posojilnice h kranjski duhovenski denarni organizaciji. Tužna nam majka! — Vsepovsod na Spod. Štajerskem vlada apatičnost, mlačnost. Skrajni čas je, da se nova „Narodna stranka“ loti tudi gmočnih zadev t. j. v zadevah našega kredita, plodonsne investicije naših kapitalov, ozbiljnega dela. Klerikalci započeli so na lastno pest gospodarstveni boj: vide novo posojilnico v Celju! Temu nasproti treba protiakcije, a previdne, strokovno podprte! Torej hitro na delo, dokler je čas. — Ne čakajmo, da nas sovražnik povsod obkoli. S samim tarnanjem, jadrkovanjem ne opravimo ničesa. Pri kupci vina in pri kartah ne bomo

rešili našo narodno posest. Resni bomo in ne mlačni, pa — delajmo! Branirad.

— **Sprejemnega izpita za I. letnik c. kr. meškega učiteljskega v Ljubljani**, ki se je vršil 12., 13., 16. in 17. julija, se je udeležilo 77 prosilcev. Od teh jih je bilo 41 sprejetih. Ker v I. letniku za več gojenec ni prostora, odpade sprejemni izpit v jesenskem terminu.

— **Poročil** se je včeraj notarski kandidat g. dr. Josip Krevcl z gđ. Marto Reichovo, hčerko ravnatelja c. kr. deželnega plačilnega urada — čestitamo!

— **Veliko veselico** na Zgor-njem Rožniku priredi pevsko društvo „Slavec“ dne 4. avgusta t. l. z najraznovrstnejšim in vsestransko zabavnim sporedom. Sodeluje ljubljanska društvena godba. — Dne 25. avgusta t. l. pa se udeležijo „Slavce“ korporativno z zastavo velike narodne slavnosti povodom razvijanja zastave bratskega pevskega društva „Ilirija“ pri Sv. Jakobu v Trstu.

— **Napredna opozicija v pevskem društvu „Ljubljana“** je poslala odboru izjavo, da izstopa iz društva.

— **Sprejem učencev** na novoustanovljeni c. kr. strokovni šoli za pletarstvo in vrborejo v Radovljici na Gorenjskem. Na c. kr. strokovni šoli za pletarstvo in vrborejo v Radovljici na Gorenjskem se sprejme večje število učencev. Le-ti se delijo v tri vrste: a) pripravnik, b) redne obiskovalce in c) izvanredne obiskovalce. Pripravniki so oni učenci, kateri se še za časa obiska ljudske šole pripravljajo za redni obisk tečajev in se hodijo v določenih prostih urah vaditi v ročnem kretanju pletarstva. Redni obiskovalci so oni učenci, ki so dovršili vse razrede ljudske šole in ki vstopijo v stalni pouk z namenom, da se tu popolnoma izurijo v pletarstvu in vrboreji ter po dovršenem pouku svoje znanje izkoristijo na tem polju domače industrije. Izvanredni učenci so oni obiskovalci, kateri so v pletarstvu že deloma izurjeni in samo še želijo izpopolniti svoje znanje. Sem spadajo tudi oni pomožni kmetijski delavci, ki se želé naučiti priprostih pletarskih del, da jih kot svoj postranski zaslužek izvršujejo v zimskem času. Tečaj na strokovni pletarski šoli traja tri leta in se vsako leto prične z mesecem septembrom in konča koncem aprila. Pogoji za sprejem so sledeči: Sprejme se učenca vsak čas, vendar je potrebno, da se prihlasi pred začetkom učne dobe, t. j. pred 1. septembrom in vsaj do 20. avgusta. Prihlasi se je vodstvu c. kr. pletarske šole ali pa lokalnemu odboru te šole v Radovljici. Doprinesiti je krstni list ter spričevalo dovršene ljudske šole. Istotako je potrebno spričevalo županstva o mravnosti in eventualno tudi zdravniško spričevalo. Pouk v pletarstvu in vrboreji je brezplačen. Po dokončanem tečaju konec aprila bo vsakemu učenec prost ali iti na počitnice ali ostati v pletarni ter se ondi tudi brez poletni čas s svojim do-tedaj pridobljenim znanjem služiti novce. Strokovna šola v Radovljici je ustanovljena v prvi vrsti za obiskovalce radovljiškega okraja, kateri imajo pri vsprejemu prednost, sprejemajo se pa tudi učenci drugih krajev iz Dolenjske, Notranjske, Primorske, Štajerske in Koroške. Dostavek. Visoka c. kr. naučna uprava je pri ustanovitvi strokovne šole za pletarstvo in vrborejo v Radovljici imela pred očmi zgolj izboljšanje gmočnega položaja domačega prebivalstva. Ker so v radovljiškem okraju dani vsi pogoji za uspešno vrborejo in se tudi po raznih vaseh tega okraja peča ljudstvo s pletarstvom na dosedanja priprosti način, hotela je visoka c. kr. učna uprava v ustanovitvi pletarske šole dati priliko, da se ta stroka domače industrije privede na višek modernega razvika in tako postane nov vir domačemu blagostanju. Z ozirom na ta blagohotni namen visoke naučne uprave pozivlje podpisani lokalni odbor starše in varuh za ta ukusposobni otrok, da porabijo ugodno priliko, ki se nudi mladini v njen prihodnji blagor. Pletarstvo je obrt, ki se danes nahaja v najboljšem razvoju in delavci te stroke spadajo med najboljše plačane delavske moči današnjega časa. Podpisani odbor je pripravljen dati vsa nadaljnja pojasnila tako glede sprejema učencev v pletarsko šolo, kakor tudi glede oskrbe njih ter pozivlje starše in druge poklicane činitelje, da se za-upno obrnejo do njega.

— **Hotelska družba „Triglav“** vzbuja pri občinstvu vedno večje zanimanje in se tudi število udeležnikov množi, čeprav potrebna glavnica 300.000 kron še ni pokrita. Opazujemo posebno, da se rodoljubi za podjetejše se bolj zanimajo, ko so ogledali krasne moderne naprave in lepo razvrstitev posamičnih objektov. Vsa, ki si to krasno skupino ogleda, je prijetno iznenaden in prizna, da ni pričakoval, da se je pripravljalemu odboru posrečilo za tako nizko ceno pridobiti take obširne in krasne zgradbe. Tudi tuji se o podjeteju la-skavo izrekajo. Nekateri malenkostni nedostatk, ki so bili od začetka ne-izogibni, so se že odpravili, tako, da je danes vsakdo zadovoljen s stanovanjem in restavracijo. Kar se tiče nabiranja udeležnikov, opozarjamo naše zaupnike, da pojasnijo vsakemu zainteresu, da po načrtu pravilno ben udeležnik ne bo obvezan zvisat svojo vlogo ali kaj doplačati in da je torej njegova udeležba omejena le na že vplačani delež. To naj se posebno uvaža, ker mislijo nekateri, da je treba pri družbah z omejenim zavezom kakor pri zadrugah jamčiti s enakim zneskom. To je pa pri hotelski družbi „Triglav“ popolnoma izključeno in je tudi utemeljeno v zakonu.

— **Redni občni zbor deželne zadruge brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani** se je vršil v četrtek, dne 18. julija v restavraciji „Ilirija“. Navzočih je bilo jako veliko število zadrughinih članov, zadrughni instruktor g. dr. Blodig in kot zastopnik oblasti magistratni svetnik g. Ivan Šešek. Načelnik gospod Matej Valentič pozdravi navzoče, konstatuje sklepčnost in otvori zborovanje. Poroičilo zadrughnega načelstva se je vzelo na znanje. Ker se zapisnik gospod Vlahovič občnega zbora ni udeležil in je bil zapisnik pomanjkljiv in površno sestavljen, je predlagal g. Franchetti, da občni zbor izreče zapisnikarju svoje ogorčenje in ne zaupnic. Iz poročila blagajnika je posneti, da je bilo l. 1906. 241 krot 60 h dohodkov in 146 K 42 h izdatkov. Zadrughno premoženje z raznimi terjatvami znaša 611 K 72 h. Preglednik računov gosp. Frankheim naznani, da so se knjige, računi in blagajna natanko pregledali in se je našlo vse v najlepšem redu ter pred-

pa so že napredovali toliko, da posekajo že sami plavati. Trije sanitetni vojaki so šli od plitve vode ob levem bregu predaleč proti desnemu bregu, kjer je voda globoka. Eden od teh je naenkrat izginil pod vodo. Hitro so mu skočili na pomoč, ali prepozno. Vsi resilni poskusi so bili zaman. Kakor čujemo, so zdravniki konstatirali, da je imel nesrečnik srčno napako. Nesreča je to, in kakor se nam zatrjuje, ne zadene nikogar krivda. Kazalo pa bi vseeno, da se v vojaški plavalnici napravijo znamenja, kje preneha plitva kopol.

— **Izlet na Menino!** Opozarjamo na ta izlet zlasti ljubljanske turiste. Kamničani, Gornjegrajci in Vrančani ter Celjani se ga udeležijo v precejšnjem številu. Sestanek je dopoldan okoli 10. ure pri gornjegrajski koči. Sedaj je na Menini krasno, ker cvete rododendron najbujnejše. Ljubljanci se podajo v soboto zvečer v Kamnik, potem zjutraj pa s Kamničani z vozovi v Tuhin in pa na goro. Pojasnila daje v Kamniku predsednik kamniške podružnice S. P. D. g. Kemperle, trgovec, oziroma savinske podružnice S. P. D. načelnik g. Koehek v Gornjem gradu.

— **V zadevi gospoda Janka Pianekega** poroča „Slovenec“ napočno, da se je iz Dobrove peljal v Podbrdo. Soproga postajenačelnika g. Lovra Testena v Podbrdu je brzojavila svojemu stricu g. Endu herju, da Pianekega ni bil pri nji. Ker je gospa Pokorni, hčerka tovarnarja Kalmusa na Opekarski cesti, videla Pianekega na Dunaju, kjer ima Pianecki sestro Ivo, je mogče, da je pri nji na nje začasnem letovišču Gainfarn pri Vöslau.

— **„Sokol“ v Šiški** napravi v nedeljo dne 21. t. m. pešizlet v Medvode in nazaj. Zbirališče ob pol dveh v telovadnici šišenskega „Sokola“. Želeti je, da se pešizleta udeležijo tudi starejši člani.

— **Radeckega veterana umrl.** V Spodnji Šiški je umrl predvčerajšnjim po kratki bolezni g. Matija Žigur v 86. letu. Pokojnik je bil l. 1842. potrjen k 17. polku ter se udeležil bitke l. 1848. in 1849. pod vodstvom slavnega maršala Radeckega kot podčastnik in zastavonoša. Pokojni Žigur je bil na Kranjskem eden zadnjih še živih takozvanih „grenadirjev“, ki so nosili historično znano „medvedjo kapo“. Od l. 1875. ko se je ustanovil tu „kranjski vojaški veteranski kor“, mu je bil Žigur ves čas redni član in 20 let njegov korni stotnik. Vselej svojega odkritega značaja in vnetega rodoljuba je bil povsod priljubljen in spoštovan. — Danes ob 6. pop. je bil njegov pogreb. Bodi vrlemu možu časten spomin!

— **Hotelska družba „Triglav“** vzbuja pri občinstvu vedno večje zanimanje in se tudi število udeležnikov množi, čeprav potrebna glavnica 300.000 kron še ni pokrita. Opazujemo posebno, da se rodoljubi za podjetejše se bolj zanimajo, ko so ogledali krasne moderne naprave in lepo razvrstitev posamičnih objektov. Vsa, ki si to krasno skupino ogleda, je prijetno iznenaden in prizna, da ni pričakoval, da se je pripravljalemu odboru posrečilo za tako nizko ceno pridobiti take obširne in krasne zgradbe. Tudi tuji se o podjeteju la-skavo izrekajo. Nekateri malenkostni nedostatk, ki so bili od začetka ne-izogibni, so se že odpravili, tako, da je danes vsakdo zadovoljen s stanovanjem in restavracijo. Kar se tiče nabiranja udeležnikov, opozarjamo naše zaupnike, da pojasnijo vsakemu zainteresu, da po načrtu pravilno ben udeležnik ne bo obvezan zvisat svojo vlogo ali kaj doplačati in da je torej njegova udeležba omejena le na že vplačani delež. To naj se posebno uvaža, ker mislijo nekateri, da je treba pri družbah z omejenim zavezom kakor pri zadrugah jamčiti s enakim zneskom. To je pa pri hotelski družbi „Triglav“ popolnoma izključeno in je tudi utemeljeno v zakonu.

— **Redni občni zbor deželne zadruge brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani** se je vršil v četrtek, dne 18. julija v restavraciji „Ilirija“. Navzočih je bilo jako veliko število zadrughinih članov, zadrughni instruktor g. dr. Blodig in kot zastopnik oblasti magistratni svetnik g. Ivan Šešek. Načelnik gospod Matej Valentič pozdravi navzoče, konstatuje sklepčnost in otvori zborovanje. Poroičilo zadrughnega načelstva se je vzelo na znanje. Ker se zapisnik gospod Vlahovič občnega zbora ni udeležil in je bil zapisnik pomanjkljiv in površno sestavljen, je predlagal g. Franchetti, da občni zbor izreče zapisnikarju svoje ogorčenje in ne zaupnic. Iz poročila blagajnika je posneti, da je bilo l. 1906. 241 krot 60 h dohodkov in 146 K 42 h izdatkov. Zadrughno premoženje z raznimi terjatvami znaša 611 K 72 h. Preglednik računov gosp. Frankheim naznani, da so se knjige, računi in blagajna natanko pregledali in se je našlo vse v najlepšem redu ter pred-

Pravilno so začeli delovati v Avstraliji, kjer dela sploh tri četrtine dela radev osem ur na dan. In tudi železniški delavci ne delajo približno od leta 1870. več negov osem ur na dan, in sicer v delavnicah kakor tudi v prometni službi.

Na Angleškem, kjer se je rodilo to gibanje, se je šele meseca marca 1888. deloma posrečilo, uvesti osemurni delavnik. Mestni svet v Huddersfieldu se je namreč odločil, da skrajša delavni čas uslužbencev pri mestnem tramvaju od 14 na 8 ur.

Od leta 1888. je bilo na Angleškem javno mnenje za delavce ugodnejše. Iz tega dejstva si lahko tudi razlagamo uspehe delavcev l. 1889. Londonski grofovski svet je skrajšal delavni čas svojih uslužbencev na 8 ur. Vseled ukaza »Railways-Regulation-Acta« so bile železniške družbe primorane naznanjevati vsako leto trgovski oblasti gotove podatke o dolgotni delavnega časa svojih uslužbencev.

Ko se je zgodila velika nesreča v Thiersku je Midland Railway Company izdala za svoje uslužbenice poseben delavski red, ki je skrajšal delavni čas tudi za signalne stražnike v vseh slučajih na 12 ur.

Board of Trade je leta 1892. postavila vse nezgode, ki so se zgodile

od leta 1884. in pri katerih so železniški nadzorniki v svojih poročilih o teh nezgodah navajali kot vzrok predolgo delavno dobo. Število teh nezgod znaša v teku 8 let (1884.—1891.) — 65.

Naj navedemo le nekatere teh nezgod!

Dne 25. novembra 1887. sta zadel na North Eastern-železnici dva tovorna vlaka skupaj. Strojvodja enega vlaka je bil prejšnji dan 17¹/₂ ur v službi, potem je 7¹/₄ ure počival ter je šel nato zopet v službo. Ko se je zgodila nesreča, je bil že 13¹/₂ ur v službi, ostal bi še nadaljne 3 ure, če bi se nesreča ne zgodila. Strojvodja drugega vlaka je bil skoraj 14 ur v službi in bi moral biti 18 ur, če bi šlo vse dobro.

4. oktobra 1889. je zadel na London and North Western-železnici osebni vlak ob dve lokomotivi. Vsi strojvodji in kurjači, ki so bili pri tej nezgodi, bi morali biti 12¹/₂ do 14³/₄ ur v službi, če bi ne prišlo do te nezgode; strojvodja in kurjač enega stroja sta bila že 12 ur v službi. Poročilo kralj. nadzornika pravi, da so imeli uslužbenci prejšnji dan prost, ne smatra pa tega kot opravičilo.

Dne 24. decembra 1890. je zadel na Great Northern-železnici osebni

vlak Lancashire and Yorkshire-železnice ob stroj Great Northern-železnice. Strojvodja in kurjač tega stroja sta bila že 18¹/₄ ure v službi.

Največje nezgode so se zgodile na majhnih železnicah. Tako sta zadel dva vlaka na Dublin Wicklow and Wexford-železnici. Osebe teh vlakov je bilo 16¹/₄ do 19¹/₂ ur v službi. Enak slučaj se je zgodil na Midland and South Western Junction-železnici v južnem Walesu dne 16. oktobra 1891. Pri ranžiranju tovornega vlaka je prišel vlakovodja med dva voza. Ta vlakovodja je bil celih 22¹/₄ ur neprenehoma v službi. Dovolj žalostno bi je bilo, pravi o tem slučaju uradno inšpekcijsko poročilo majorja Marindina, če bi bila ta čezmerna delavna doba tudi le posamezen slučaj; toda pri opazovanju posameznosti sem videl, da je bil ponesrečeni vlakovodja zadnjih 27 dni svojega življenja skozi 24 dni povprečno po 13 ur na dan v službi, zadnje tri dni pa celo po 18³/₄ ur. In slučaj tega uslužbenca seveda ni bil le izjema pri tej železnici, temveč takorekoč zgled za mnoge druge slučaje te vrste. — Vzrok teh nedostatkov so predvsem slabe premoženjske razmere te majhne železniške družbe. (Dalje prihodnjič.)

vlak Lancashire and Yorkshire-železnice ob stroj Great Northern-železnice. Strojvodja in kurjač tega stroja sta bila že 18¹/₄ ure v službi. Največje nezgode so se zgodile na majhnih železnicah. Tako sta zadel dva vlaka na Dublin Wicklow and Wexford-železnici. Osebe teh vlakov je bilo 16¹/₄ do 19¹/₂ ur v službi. Enak slučaj se je zgodil na Midland and South Western Junction-železnici v južnem Walesu dne 16. oktobra 1891. Pri ranžiranju tovornega vlaka je prišel vlakovodja med dva voza. Ta vlakovodja je bil celih 22¹/₄ ur neprenehoma v službi. Dovolj žalostno bi je bilo, pravi o tem slučaju uradno inšpekcijsko poročilo majorja Marindina, če bi bila ta čezmerna delavna doba tudi le posamezen slučaj; toda pri opazovanju posameznosti sem videl, da je bil ponesrečeni vlakovodja zadnjih 27 dni svojega življenja skozi 24 dni povprečno po 13 ur na dan v službi, zadnje tri dni pa celo po 18³/₄ ur. In slučaj tega uslužbenca seveda ni bil le izjema pri tej železnici, temveč takorekoč zgled za mnoge druge slučaje te vrste. — Vzrok teh nedostatkov so predvsem slabe premoženjske razmere te majhne železniške družbe. (Dalje prihodnjič.)

— **Nedeljski počitek.** Danes je izšel deželni zakonik, ki prinaša spremembo naredbe glede nedeljskega počitka.

— **Vojaška plavalnica.** Poročali smo že včeraj o nesreči, ki se je zgodila v vojaški plavalnici. Dopol-dan so se kopali, kakor običajno, vojaki, med njimi trije sanitetni vojaki. Ti vojaki se uče šele plavati, vendar

laga, da se izreče načelniku za točno vodstvo in imenu obnove zbora zahvala. V odbor bolniške blagajne so bili z vsledkom voljeni gosp. Franc Ferkula in Fran Zajc, v nadzorovalni odbor g. Fran Sopčič, za namestnika g. Mate Bukovčan. Za zastopnika k pomočniškemu zboru g. Mate Valentič in Eng. Franchetti. Načelnik g. Valentič je predlagal, da se naj za izpremembo pravil po novem obrtnem redu pooblasti zadržno načelstvo. Gospod Franchetti stavi dodatni predlog, da se naj povabi k sestavi pravil vse v Ljubljani stanujoče člane kot posredovalne. (Sprejeto). Zadržni instruktor gosp. dr. Blodig poroča o važni določbi novega obrtnega reda, ki določa, da se bo moral v bodoče vsak vajenec pri nastopu učne dobe izkazati z zdravniškim izpričevalom. Gosp. Franchetti omenja, da bi bilo tudi umestno, da se od vsakega vajenca zahteva, da je dovršil najmanj 4—5 razredov ljudske šole z dobrim uspehom. To bi pripomoglo k temu, da bi se vajenci z večjim uspehom posvetili strokovnemu pouku in da bi se ljudsko šolstvo na Kranjskem bolj razširilo. Gospod zadržni instruktor priporoča, da bi se za člane in pomočnike vršil tečaj o manikuri. Predlog se je z navdušenjem odobril. Pri točki raznoterosti se je sprejel predlog, da naj člani v bodoče vsakega ki bi pri raznih gledaliških predstavah in maskaradah brez obrtne pravice izvrševal šminkanje in nakitjenje z vlasuljami, naznanijo obrtni oblasti. (sprejeto). Gospod Franchetti stavi predlog, da se naj še letos vrši tečaj za obrtno knjigovodstvo in da se naj dela na to, da bi se v doglednem času vršil tudi tečaj za izdelovanje lasnih del in vlasulj. (sprejeto). Dalje poroča načelnik, da c. kr. deželna vlada spremembo pravil glede zvišanja zadržne doklade še do danes ni odobrila, kljub temu, da so se pravila že pred 1 letom in pol vložila, da sploh deželna vlada vsaki opravičeni želji zadržne dela po nepotrebnem ovire in zavlačuje zadržne vloge na leta in leta in končno jih še neugodno reši. Pri tem poročilu se je vnela burna razprava. V debato so posegli g. Frankheim, Dergano, Valentič in Gjud, ki je predlagal, da se naj izvoli še enkrat deputacijo, ki se naj pokloni deželnemu predsedniku in da naj prosijo za potrdilo pravil. Temu predlogu je odločno ugovarjal g. Franchetti, ki je omenil, da nimamo nič več prositi, marveč da smo opravičeni po zakonu dovoljene spremembe zahtevati. Zadržno načelstvo se je dosedaj vedno vladi klanjalo in ponižno prosilo, da blagohotno ustreže raznim željam zadržnim članom, a vkljub vsem prošnjam in poniževanju vlada z drugo postopu prav po mačehovsko. V sled tega pa on predlaga: Slavnimi občni zbor skleni pooblastiti zadržno načelstvo, da v najkrajšem času skliče protestni shod in na tega povabi tudi referenta c. kr. deželne vlade, zastopnika mestnega magistrata in pa zadržnega instruktora. Dalje predlaga, da se naj pooblasti zadržno načelstvo, da proti vladi izrazi ogorčenje in da vloži na c. kr. trgov. ministrstvu sledeči protest: Na rednem obnem zboru, dne 18. julija 1907 zbrani člani deželne zadržne brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani, odločno protestujejo, da dela c. kr. deželna vlada izjemno med drugimi deželami glede potrditve zadržnih pravil § 4. in § 24. Dalje se tudi protestuje, da c. kr. deželna vlada potrditve zadržnih pravil toliko časa zavlačuje in s tem zadržno blagajno in interese zadržnih članov škoduje. Obnem se zahteva, da se v bodoče rešitev zadržnih vlog po nepotrebnem ne zavlačujejo ter da se te vedno čimprej rešujejo, in pa da se v bodoče ne zahteva korekture prostih tiskovnih. Predlog in protest se je z odobravanjem enoglasno sprejel. Dalje predlaga g. Franchetti, da naj zadržno načelstvo naprosi c. kr. trgovsko ministrstvo, da čimprej izda vzorna zadržna pravila novega obrtnega zakona v slovenskem jeziku. Po rešitvi še nekaterih internih vlog se zadržni načelnik zahvali članom in zastopnikom za navzočnost ter zaključil zborovanje. E. F.

— Solška veselica v Gornjem Logatcu. Dne 14. t. m. so priredili v prostorih gorenjelogaške šole šolsko veselico na korist tamošnje šolske mladine. Uspeh, ki ga je dosegla ta veselica, je vsakega poslušalca presenetil. Vse točke sporeda so se izvedle z natančnostjo in preciznostjo. Izmed vseh pa je igra „Sanjavi Janko“, napravila na občinstvo največji vtisk. Igrali se jo, kakor smo čuli otroci prvega in drugega razreda. Nič ne pričakoval, da zamorejo otroci izvesti kaj takega. Vsaka malenkost je bila vpošta. Izgovorjanje in obnašanje sanjavega Janka, čevljarčka in krojača in stare matere, kakor tudi nastop krasne vile in princeze je moral vsakega očarati. Zato pa so želi ti mladi igralci tudi med občinstvom obilo pohvale. S krasnim uspehom te

veselice je gotovo tudi obilo poplavljen trud tamošnjega učitelstva, ki ga je imelo za napravo take veselice. Želeti bi bilo, da se uprizaro še večkrat taka slična veselica, ki v resnici nudi človeku obilo užitka. Iz obilne udležbe na tej veselici, zlasti s strani uradništva pa se vidi, kako velike simpatije uživa naše učitelstvo.

— Perilo se podražil. Fabrikantje perila so sklenili podražiti perilne izdelke za 10%.

— Nesreča. V Praprotnem pri Št. Viški gori na Goriškem so splezali otroci z odraslimi na drešnje, tako da so bili štirje na njej. Najgornjemu se zlomil vrh, ki z njim vred vrže še druge na tla. Med njimi je bil neki krojaški vajenec, ki je padel tako nesrečno na tla, da si je zlomil desno nogo in izpahnil levo roko. Tudi neki drugi je precej poškodovan. Kriva je nepremišljenost, da jih toliko spleza na slabo drevo.

— Pri popravljanju strehe je padel 18letni Alojzij Gruden iz Lokve na Goriškem tako nesrečno, da si je zlomil levo roko, desno pa izvil.

— Žrtve pretepa. 32letni delavec Ferdinand Zapetini v Trstu se je sprl in stpel s tovarišem, ki mu je nevoščljiv dobrega zaslužka. Konec pretepa je bil, da so Zapetinija težko ranjenega odnesli v bolnico, kjer je umrl.

— Čebelarji tečaj v Tiirski Bistrici pri g. A. Žnidaršiču se vrši 21. t. m. Začetek ob 9. uri dopoldne. Predavali bodo gospodje nadučitelji: Humek, Likar, Likozar, Rojina in praktični čebelar g. Žnidaršič. Čebelarji Kranjske in sosedne Primorske se vabijo, da se v obilnem številu udeležijo. Nekaj posebnega za čebelarja je že to, da ima priliko si ogledati vzorni čebelnjak g. Žnidaršiča.

— Prostov gasilno društvo v Hotedršici priredi v nedeljo, dne 28. julija t. l. na vrtu gosp. Korčeta javno veselico. Spored: 1. Sprejem gostov. 2. Godba. 3. Srečkanje. 4. Godba. 5. Šaljiva pošta. 6. Čarobna razsvetljava. 7. Prosta zabava in ples. Pri veselici svira narodna godba. Začetek ob treh popoldne. Vstopnina 40 v za osebo. Ker je čisti dobiček namenjen za napravo novega gasilnega orodja, se preplačila hvaležno sprejemajo. V slučaju neugodnega vremena se preloži veselica na nedoločen čas.

— Letno poročilo štirirazredne ljudske šole v Črnomlju za leto 1906/07 prinaša najprej kratko zgodovino ljudske šole v Črnomlju (sestavil Leopold Podlogar), potem črtico o početku izseljevanja Belokranjcev v Ameriko (spisal F. Šetina), končno pa šolske vesti. Na zavodu je poučevalo 8 učnih moči 374 otrok, med temi 329 v vsakdanji šoli. Za višji razred je bilo koncem leta sposobnih 267 dečkov in deklic.

— Izsiljevanje in nevarna grožnja. K 64letni gostački Mariji Jeraj iz Brezovice je prišel neznan človek, ko je snažila železniško progo med Brezovico in Logom, ter zahteval od nje denarja, češ, da je zatožena pri železniškem mojstru zaradi zanemarjanja dela. Ker Jeraj ni imela denarja, ga ni dala. Neznane jo je nato s palico udaril čez hrbet, da jo je lahko poškodoval, ter dejal, da jo bo tako pretepel, da ne bo mogla nikamor, če mu ne da ene krone. Orožniki so izsiljevalca izsledili v osebi posestnikovega sina Ivana Dolinarja iz Lukovice. Sprva je tajil dejanje, potem je pa priznal.

— „Črna banda“ v Pulju. Razmere v Pulju so od zadnjih volitev prav podivjane. — Takozvana „najtežja črna banda“ je vedno „na delu“, ne da bi bila od mestne policije ovirana ali nadlegovana. Pošten človek pred to črno druhaljo ni več varen življenja. V soboto večer je ta banda nekega komisariatnega adjunkta vojne mornarice skoraj do mrtvega pobila. V nedeljo je banda zahrbtno napadla par mornaričnih podčastnikov in nekaj drugih oseb, ker so na glas, kakor Hrvatom prijazni. Iz pozitivnega vira se je izvedelo, da ima „črna banda“ proskribiranih več oseb, nad katerimi ima obdani priliki izliti jezo in žolč puljske kamore. Vse to znajo privatni ljudje, ne pa puljska „policija“. Kako tudi, saj se vse to vrši pod njenim protektoratom! Je-li še kje moč, da bi naredila konec tem neznosnim razmeram? Velika ironija je, da so take razmere mogoče v prvem trdnjaskem mestu in edinem vojnem pristanu avstro-ogrške monarhije! Skandal!

— Umrl je v Novem mestu posestnik gospod Rudolf Muhovič v starosti 32 let.

— Ljubosumnost. V Trstu je 26letni težak Josip Sosov napadel iz ljubosumnosti svojo ljubico 23letno Ano Frankini in jo zabodel v vrat in med rebra. Ko je padla na tla, ji je podložil svoj jopič pod glavo in jo poljuboval dokler niso prišli redarji. Ranjeno dekle ni hotelo povedati, kdo jo je ranil, pač pa je Sosov to priznal. Dekle so odpravili v bolnico, ljubosumnega Sosova v zapor.

— Metorne ladje na Ljubljani. Trdka Kotnik v Verdu pri Vrhniki si je dala napraviti parno ladjo na motor, ki je namenjena za izletnike od Vrhnike in okolice v Ljubljano in nazaj. Na tem „parniku“ ima prostora 8 do 10 oseb. Poskušnja vožnje je bila pred nekaj dnevi.

— Hlad je zmečkal delavca 28letnega Petra Bizjaka, ko je z drugimi delavci valil hlode v eraričnih gozdih v Nikovi pri Idriji. Bizjak je bil na mestu mrtev. Zapustil je ženo in 2 otroka.

— Zgorela je v Sarajevu 12letna Angela Galič, ko je prevrnila nase gorečo svetilko.

— Umrl je v Zagrebu banski svetnik in bivši zagrebški župan gosp. Adolf Mošinsky de Zagreb grad.

— Talijo za rešitev življenja v znesku 52 K 50 v je dobil Anton Habjan iz Sela pri Bledu, ker je z lastno smrtno nevarnostjo rešil utopljenja Tomaža Knafliča iz Mlina.

— Dve stari hiši sta prišli zopet večer za omrežje magistratnih zaporov. Prvi je mestni policiji že dobro znani 60letni krtačar Fran Cerar, ki je prišel menda do trdnega sklepa, da ne bo delal nobene več krtače, ampak hoče dalje živeti na milost dobrih src in potem poseati za priberane krajcarje po žganjarijah. Vkljub temu, da je obhajal že v zaporu 25letni jubilej, se mož noče poboljšati. Tako je tudi večer pritiškal na kljuko po Wolfvih ulicah in ko je potem moral z velikim halojem korakati s policijskim stražnikom, je zgrabil na Frančiškanskem mostu za svoj klobuk in ga vrgel v Ljubljano, češ, mi bode že magistrat kupil drugega, potem pa se je moral sprijazniti s „špehovo“.

— Drugi znanec pa je žganjar Mihael Vojska. Le-ta pa se je v Figovčevi gostilni začel „ringati“ z Gregorjem Kastelicem in ker predstave nista hotela končati, je prišel mož postaviti in oba odvedel v kraj miru in sprave.

— Nevarna ogrska tata pobegnili. Iz zapora v Budimpešti sta te dni pobegnili 21letni Leopold Lebovics, rodom iz Budimpešte in 24letni Eudes Arpad rodom iz Nagy Kneuellove. Prvi je 163 cm visok, okrogločlen, rjavih las, visokega čela, rjavih brk, modrih oči in ima na levi strani obraza dve urojeni znamenji.

— Drugi je 165 cm visok, močnega stasa, okrogločlen, plavih las, modrih oči, nima na levi roki mazinca in je na desni roki tetoviran z m, e, a 1901. Ker ju ogrske oblasti opisujejo za zelo nevarna tata in sta mogoče krenila v tostransko polovico, naj bode občinstvo pozorno in ju, ako se kje prikažeta, takoj izroči najbližji varnostni oblasti.

— Hlače so ga zapeljale. Ko je šel danes dopoldne delavec Ferdinand Kincič mimo Netschkove trgovine na Resljevi cesti, so mu na zidu viseče hlače tako ugajale, da se je prav potuhnjeno približal in utrgal prepovedan sad. Ko je videl, da ga zasledujejo, je popustil hlače in hotel izginiti, a je prišel naposled le v roko pravice.

— Sanitetni vojak, ki je večeraj utonil v Ljubljani, se zove Konrad Friedberger, ne pa Friederich, kakor smo pomotoma poročali. Star je 22 let in je doma iz Štajerskega.

— Kap je zadela danes dopoldne 82letno pristavovo vdovo Jožefino Steinerjevo, ki se je obnavala v svojem stanovanju na Poljanski cesti št. 15 čevlje. Njeno truplo se prepegljalo v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

— Delavsko gibanje. Večeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 40 Slovencev in 25 Hrvatov.

— Izgubljene in najdene reči. Hlapec Anton Grmšek je našel srebrno tobačnico za svalčice. — Neki gospod je našel žensko srebrno uro s tako ovratno verižico. Oboje dobita izgubitelja pri magistratu. — Neki sluga je izgubil črno usnjato denarnico, v kateri je imel 3 krome denarja.

— „Ljubljanska društvena godba“ priredi jutri v hotelu „Južni kolodvor“ (Seidl) Kolodvorske ulice, koncert. Začetek ob polu osmih zvečer. Vstop prost.

— Drobne vesti. — Povoden na Nižje Avstrijskem. V sredo popoldne je divjala v bližini Dunaja grozna nevihta z velikanskim nalivom, kakor ga ljudje še ne pomnijo. Na mah so bili okraji Neuwaldegg, Dornbach, Hernalis in Liechtental pod vodo in ljudje so se le s težavo mogli rešiti iz valov. V Neuwaldegu v vili Maunther je voda vdrla v hišnikovo stanovanje s tako silo in hitrostjo, da se tamkaj se nahajajoča hišnica Schweighofer in njen 15letni sin nista mogla več rešiti in sta v stanovanju utonila. Ognjeglasno in reševalno društvo je interveniralo v 300 slučajih. Magistratu je došlo okoli 200 naznanil, da je nevarnost, da se v poplavljenih krajih podere ta ali ona hiša.

— Bombe v Carigradu. Preiskavo radi poskušenege atentata v Jenikeju vodijo uradniki v Jildicu. Govori se, da je kompromitiranih več Srbov in da je bil atentat namenjen nezakonskemu sinu bivšega srbskega kralja Milana — Gjorgju Kristiću.

— Dinamitna patrona na železniškem tiru. Na progi Branjiška-Deva na Ogrskem je eksplodirala dinamitna patrona v trenutku, ko je brzovlak prevozil most preko reke Maroš. Eksplozija je strla levi tir v dolžini 58 cm in ubila šipe na lokomotivi, sicer pa ni povzročila nobene škode. Kasneje je našla preiskovalna komisija ob mostu preko reke Maroš še četrt kile dinamite, ki je bil zvezan z vrvice za prižgati.

— Kralj Peter — posestnik na Ogrskem. Listi poročajo, da namerava kralj Peter v bližini Novega sada kupiti graščino, kamor se hoče umakniti v slučaju, da bi se odpovedal prestolu.

— Romunski kralj in gimnazijci. Osmošolci na gimnaziji v Ploještu so vrgli, ko se je kralj Karel peljal mimo gimnazije, v njegov voz petico, naj amnestira vse tiste, ki so bili povodom kmetskih uporov zaprti. Kralj jim je nato potom ministrstva sporočil, naj se raje brigajo za šolo, kakor za politiko.

*** 6000letne umetnine.** Na mestu starega mesta Suza v Perziji je preteklo zimo francoski arheolog de Morgan in njegov pomočnik Gautier izkopal jako znamenite reči. Mnogi najdeni napisi so velikega pomena za zgodovino Elama in Kaldeje, kjer se je pravzaprav pričela naša kultura. Med umetninami je omeniti zlasti kip iz alabastra, ki je star okoli 6000 let in ki predstavlja kralja Manihatusa, kakor pravi napis. Posebno je pa znamenita lončena posoda, krasno poslikana, ki so jo našli 25 metrov pod zemljo in ki je iz časa več kot 4000 let pred Kristom. Po mnenju de Morgana je ta posoda ena najstarejših poskusov lončarske umetnosti v deželah sredozemskega morja.

*** Dolgovi držav.** Početkom leta 1907 so znašali dolgovi: Francoske 30.053.433.338 K, Angleške 19.862 mil. 452.445 K, Rusije 19.379.000.000 K, Nemčije 18.599.750.000 K, Avstro-ogrške 13.778.670.000 K, Španske 11.452.755.290 K, Italije 12.705 mil. 422.299 K, Rumunske 1.382.734.054 K, Srbije 456.138.665 K, Bolgarske 360.000.000 K.

*** Velike najdbe iz ledene dobe.** Pri vasi Sang-Mannersdorf okraj Melk so našli te dni jako zanimive ostanke iz ledene dobe. V sled mnogege dežja je bilo na nekem svetu precej zemlje odplavljene, na kar so se pokazale izredno velike in močne kosti. Posebna znanstvena komisija je šla raziskavat te kosti in razkopavati po ondornem svetu. Poldrug meter pod površino so našli na prostoru 20 kvadratnih metrov ležišče lovcov iz ledene dobe. To ležišče je bilo pokrito s pepelnato plastjo 20 cm na debelo. Okrog so bile kosti raznih živali, ki spadajo vse v ledeno dobo in ostanki 20 do 30 mamutovih medenic in nožnih kosti, hrbtnic in čekanov (zob) dolgih do poldrug meter, kotnikov severnih jelenov, kosti planinskih zajcev, snežnih jerebic in severnih labudov. Tla so bila pokrita z orodji iz kreslinega kamna. Izkopali so tudi rumene in rdeče barvene kamne in graft, ki so služili gotovo kot šminka in za tetoviranje. Izkopane dobi večinoma prehistorična zbirka dvornega muzeja. Najdenišče je eno največjih, kar jih je bilo doslej odkritih.

*** Šolska reforma na Kitajskem.** Kitajsko šolsko ministrstvo je prispelo do prepričanja, da so se gojenci novih vladnih šol le preveč navadili, nositi evropsko obleko in je to državi nevarno razvado kratkim potom prepovedalo. Gojenci so se pa pritoževali, da v dolgo domači obleki ne morejo telovaditi, nakar so jim samo za telovadbo dovolili tuji kraj, ali biti mora obleka iz domačega blaga. — Na Južnem Kitajskem, kjer živi najbolj inteligentno prebivalstvo, so se pa tudi pričeli zanimati za ženski pouk. Toda kdo naj na Kitajskem da za to denar? Mandarin pa so se domislili bogatih nunskih samostanov in jih pozvali, naj dajo del svojega itak priberačnega bogastva za ženski pouk. Nune so se izprva potuhnile in se kratkoma malo niso tisti poziv nič zmenile, dokler jim niso mandarin poslali v enega največjih samostanov v Kantonu oddelka vojakov in nunam za pretili, da jih vse do zadnje postavijo na cesto, če se ne vdajo. Šele nato so nune plačale prispevek.

*** Japonska in Zveznih držav vojna mornarica.** Japonska ima sedaj 17 vojnih ladij s 214.000 tonami skupnega dislocamenta, 14 križaric s 136.000 tonami skupnega dislocamenta, 19 lahkih križaric z 71.000 tonami dislocamenta in 119 torpednih vozil različnih tipov. Skupnega dislocamenta imajo ja-

ponske vojne ladje 451.000 ton. Topov imajo Japonci 172 težkih, 400 srednjih in 1500 lahkih, ki bi vsi skupaj naenkrat izstrelili lahko 65.000 kg streljiva. Zvezne države imajo 28 vojnih ladij s 378.000 tonami dislocamenta, 15 križaric z 200.000 tonami dislocamenta, 25 lahkih križaric s 96.000 tonami dislocamenta, 20 destroycev ter 40 torpedovk s skupaj 12.000 tonami dislocamenta. Vseskupni dislocament znaša 756.000 ton. Topov imajo Zvezne države na ladjah: 302 težka, 1470 srednjih in 1700 topov malega kalibra, ki bi naenkrat lahko izstrelili 179.000 kg municije. — Zvezne države imajo torej skoro trikrat toliko pomorske artiljerije, ladijskega dislocamenta pa skoro dvakrat toliko kakor Japonci.

Telefonska in brzojavna poročila

Dunaj 19. julija. Cesar je potrdil izvolitev Ivana Hribarja za župana stolnega mesta Ljubljane.

Dunaj 19. julija. Poslanska zbornica je danes zelo slabo obiskana. Nadaljuje se drugo čitanje proračunskega provizorija. Govorili so: Rumun Hormuzaki, nemški agrarec grof Kolowrat in Malorus dr. Levicki. Ob treh je jel govoriti v imenu češkega kluba dr. Kramář. Seja še traja, prihodnja seja bo jutri. Danes je prišel v zbornico drugi steno- graf za češke govore Edvard Lešoha.

Dunaj 19. julija. Za italijanskega ministra zunanjih zadev Tittionija, ki pride semkaj, da vrne obisk baronu Aehrenthalu, je že rezervirano stanovanje v hotelu „Baur“.

Dunaj 19. julija. Na dan 14. avgusta je sklican kronski svet, kateremu bo predsedoval cesar sam.

Budimpešta 19. julija. Listi poročajo, da je pri Kotinu prišlo preko meje 27 ruskih Židov, ki so bili namenjeni v Ameriko. Pri Zvonici se jim je pridružilo še 10 drugih Židov. Begunci so že prekoračili mejo, ko jih je napadla četa kmetov, oboroženih z vilami, kosami in nožmi. Kmetje so ubili 25 Židov, 10 pa jih smrtno ranili. Na obupno klicanje Židov so prišli na pomoč kozaki, ki so kmete pogнали v beg. Židje so imeli pri sebi 8000 rubljev. Med ubitimi je 12 moških, 9 žensk in 4 otroci.

Tokio 19. julija. Iz Seula javljajo, da je cesar korejskim državljanom že sporočil svojo resno voljo in sklep, se odpovedati prestolu.

Filadelfija 19. julija. Slovesnega spreveda povodom republi- kanskega praznika se je udeležilo 2500 ljudi, gledalcev pa je bilo več sto tisoč.

Zavarovalne vesti.

„JANUS“

vzajemni zavod za zavarovanje življenja na Dunaji.

I., Wipplingerstrasse št. 30.

V II. četrtletju 1907 je bilo vloženih 5351 zavarovalnih ponudb z zavarovalno vsoto okroglo K 5.734.000.—, izmed katerih je bilo izdanih 5038 polic za zavarovalno vsoto K 4.852.000.—.

Od pričetka leta je bilo 9928 zavarovalnih ponudb s kapitalom K 11.576.000 v obravnavi. Polic se je izgotovilo v znesku nad 9.645.000.

V II. četrtletju 1907 zapadle zavarovalne premije in pristojbine kakor tudi kapitalne obresti znašale so okroglo K 1.503.000.—. Zapadla plačila pa K 644.000.

Za dobo I. polletja se je izplačalo na premijah in obrestnih dohodkih 2.981.000 K, na zapadlih izplačilih K 1.264.000.—.

Od obstanke zaveda se je izplačalo K 62.354.000 2388

Polic „Janusa“ so po petletnem ob- stanku nezapadne, po petletnem obstan- ku neizpodbitne. Po petletnem obstan- ku izplača zavod tudi za slučaj samoumora, dvoboj ali pijanstva. Nudi tudi brezplačno vojno zavarovanje, in plača zapadlo zavar- vsoto takoj, to je brez odloga in brez provizije.

Nadaljna pojasnila daje in zavarovalne ponudbe sprejema

Filijalka „Janusa“ za Štajersko, Koroško in Kranjsko

v Gradcu, Neuthorgasse 47, Janushof.

Slovenol in Slovenke! Ne zablite družbe sv. Cirila in Metoda!

**Usem, ki se čutilo
bedne in onemogle**

ki so nervozni in brez energije
daje Sanatogen nove življen-
ske moči in poguma. Sijajno
ga je ocenilo več nego 5000
profesorjev in zdravnikov.
Napročaj po lekarnah in dro-
gerijah. Brošure razpošiljata
gratis in franco Bauer &
Cie., Berlin SW 48 in gene-
ralno zastopstvo C. Brady,
Dunaj, I. 1895-1

**Cacao
Bensdorp**
Amsterdam

Meteorološko poročilo.
vino nad morjem 66-3 Srednji zračni tlak 736-0

Jul	Čas opaz- vanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo
18.	9. z.	731-2	19.1	brezvetrno	jasno
19.	7. z.	734-5	16-8	sr. jvzh.	oblačno
	2. pop.	734-4	22-5	sr. jvzh.	jasno

Srednja včerajšnja temperatura: 20-3 nor-
male 19-8. — Padavina v mm 0.0.

LUDOVIK ROVŠEK
dijak VI. realnega razreda

po kratki in mučni bolezni, previden
sv. zakramenti za umirajočega, dne
18. t. m., ob 12. uri opoldne blaženo
v Gospodu zaspa.

Pogreb bo v soboto, dne 19. t. m.
ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti,
Kolodvorske ulice št. 32, na pokop-
ališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo da-
rovale v raznih cerkvah.

Predragega rajnika priporočamo
v blag spomin in v pobožno molitev.

V Ljubljani, 18. julija 1907.
2395 **Žalujoči ostali.**

**Sprejem
dacarja**

z dobrimi izpričevali, ki lahko s 1 av-
gustom nastopi službo.

Ponudbe na **A. Kajfeža v Ko-
čevju.** 2364-3

Upravni odbor **Simon Gregorčičeve**
javne čitalnice in knjižnice v
Ljubljani razpisuje mesto
čitalniškega in knjižniškega
upravitelja.

Kompetenti, ki imajo za to mesto
primerne sposobnosti, naj naslovo svoje
pismene ponudbe **do 25. julija t. l.**
na pisarno dr. Vladimira Ravni-
harja, odvetnika v Ljubljani.

Prednost imajo starejši moški pro-
silci. Plača po dogovoru. Nastop takoj.
2377-2

Izšla je
zgodovinska povest
v dveh delih
Strahovalci
dveh kren.

Ponatis iz „Slovenskega Naroda“.

Dejanje tega ljudskega romana je za-
jeto iz velikih bojev med beneško re-
publiko in turškim cesarstvom, v katerih
bojih so igrali veliko vlogo piratje, ki
so strahovali mnogo desetletij naprej
Turke in potem Benečane. Vse glavne
osebe tega ljudskega romana so zgo-
dovinske, kakor so tudi glavni dogodki
zgodovinski.

Cena obema zvezkoma 2 krono,
po pošti 40 vin. več.

Na prodaj
v „Narodni tiskarni“
in vseh knjigotržnicah.

**Več lepih in zračnih
stanovanj**

z lepim razgledom se odda za novem-
brski termin v novo zgrajeni hiši
nasproti Elizabetne otroške bolnice (pri
novi gimnaziji) ulice Stare pravde,
obsteječih iz 1 in 3 sob k vsakemu
stanovanju pripada še predoba, shramba
za jedila i. t. d.

Natančneje se poizve v **Židovskih**
ulicah št. 5, I. nadstropje. 2386-1

**Proda se
nova hiša**

z vrtom in dvema stavbnima prostoroma
v Ljubljani na Kopališki cesti št. 12.
Hiša je pripravna za gostilniški ali
drugi obrt. Nad polovico kupnine ostane
lahko vkupljene, ostalo takoj plačljivo.

Natančneje se poizve v **Ljubljani**
na Kopališki cesti št. 4, ali pri
lastniku **TOMU KORBAR v Cerknem**
na Goriskem. 2391-1

**Ces. kr. avstrijske
državne železnice.**

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

4-58 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbiž (Samo ob nedeljah in praz-
nikih od 2. junija do 8. septembra)

7-06 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Gorica, Trst d. z., Trbiž, Beljak, Celovec.

7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Ru-
dolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, Celovec, Praga. (Samo
od 1. junija.)

11-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel.,
Beljak, Celovec, Trbiž.

1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Ru-
dolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel.,
Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo,
Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel.,
Beljak, Trbiž.

Dohod iz Ljubljane juž. žel.:

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Straže-Toplice,
Rudolfovega, Kočevja.

8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Trbiža, Prage,
Celovca, Beljaka, Gorice drž. žel., Trsta
drž. žel.

Učenca

sprejme takoj v trgovino z meš. blagom
Lambert Mally
Medija-Izlake pri Zagorju ob Savi. 2384-1

Posteljno perje in puh
oprano in osnaženo
1/2 kg od 35 kr. naprej

807 20 prodaja
C. I. Hamann
v Ljubljani.

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-23 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.

7-05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik. (Samo
ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.

10-59 predpoldne. Mešani vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.

9-55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo
ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje-
evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Hotel „Južni kolodvor“
(A. Seidel.)
Jutri, v soboto 20. julija t. l.
**velik
KONCERT.**

Začetek ob poluosmih. Vstop prost.
A. Seidel,
hotelir.

2589
Vsako soboto in nedeljo sveže
„bavarsko pivo“.

Ācilitacija vina.

Podpisana uprava bo tudi letos **25. julija ob enajstih dopoldne** na
prostovoljni dražbi prodala okoli
500 hektolitrov vina lastnega pridelka.

Prodajali se bodo letošnji in starejši letniki in sicer **namizna ter naj-
boljša namizna vina** po različnih cenah.
Držbeni pogoji se dobe pri upravi.
Vlaki vozijo: iz Ljubljane ob 7 uri 15 minut zjutraj, iz Celja ob 7 ur
27 minut zjutraj, — prihod v Brežice ob 10 uri 36 minut dopoldne.

Dr. Ignacija grofa Attemsgraščinska uprava
v Brežicah ob Savi (Spodnje Štajersko).

Št. 110 pr.

Razpis službe primarija.

Na medicinskem oddelku deželne bolnice v Ljubljani je iz-
praznjena
služba primarija

za katero je združena letna plača 2400 K ter pravica do 6 v pokojnino vstevnih
petletnic po 200 K. Poleg tega uživa primarij aktivitetno doklado 500 K in
10 % draginsko doklado od temeljne plače.

Prosilci za to službo morajo biti doktorji vsega zdravilstva ter imajo
dokazati posebno usposobljenost za samostojno vodstvo medicinskega oddelka.

S krstnim listom, z diplomom o doktoratu, z izpričevali o dosežani zdrav-
niški delavnosti in specialni strokovni usposobljenosti ter z dokazili o znanju
slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisanju podprte prošnje je pred-
ložiti **do 26. avgusta 1907** podpisnemu deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani,
dne 12. julija 1907. 2354-1

Oblastveno dovoljena razprodaja!

Nikar ne zamudite ugodne prilike za nakup!

Ta teden

se z dovoljenjem
obrtne oblasti
radi popolne
opustitve
trgovine

svilenina
čipke
pozamenti
bluze
klobuki
spodnja krila
srajce
rokavice

Ernestu Sarku
Dvorski trg št. 3
pod Narodno kavarano.

2006-9

**Mestna učiteljica, stannjoča v bli-
žini novega poslopja višje dekliške
šole, sprejme za prih. šolsko leto**

dve deklici

na brano in stanovanje. — Zglasila pod
šifro „P. J. 49“ upravnistvu „Slov.
Naroda“ do 7. julija. 2117 7

Hiša št. 84 v Idriji

na starem šolskem trgu se zaradi
preselitve proda. Stavba je dvonad-
stropna, v pritličju je kavarna.

Vse podrobnosti in podatke je
poizvedeti od lastnice **Ivane Serjun**
v Idriji. 2378-1

Švicarija.

Od 1. maja nadalje tudi
gorka kuhinja

Vsak dan ob 3. in ob 7. popoldne

KONCERT

Ljublj. seksteta na lok

Ob nedeljah in praznikih ob
7. uri zjutraj, 1/10. dopoldne in
ob 3. in 7. popoldne.

Vstop vselej prost.

Spreten
knjigotrški pomočnik
nadalje
pomočnik za trgovino
s papirjem — eventualno tudi od
galanterijske stroke
in 2364-2

gosposodična

ki je dobro izveščana v eni omenjenih
strok, se sprejmejo pod ugodnimi
pogoji.

L. Schwentner
v Ljubljani, Prešernove ulice 3.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fond: 34,788.837-76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 87,176.383-75 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseslovi slovenske narodne uprave.

Vse pojavnosti daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarno so v lastnej bančnej hiši
v Gosposkih ulicah št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode ocenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in občnkoristne
namene.